

Λόγος Εγκωμιαστικός σε όλους τους Βατοπαιδινούς Αγίους -(Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Ιωσήφ Βατοπαιδινός / Ορθόδοξη πίστη](#)

Ως ήλιος λαμπρός, ανέτειλε η σημερινή εορτή για την Εκκλησία του Χριστού και ιδιαίτερα για την Ιερά και Σεβασμία Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου. Ας πανηγυρίσωμε με σεμνότητα και θείο φρόνημα και ας συνορτάσουμε, όσοι συγκεντρωθήκαμε στον πανιέρο αυτό ναό. Ας ψάλλουμε, κατά τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη, καινά και κοινά άσματα. Κοινά, γιατί οι εορταζόμενοι Πατέρες ήσαν και είναι κοινοί προστάτες και ευεργέτες, σε μας που κατοικούμε στον ιερό αυτό χώρο. Καινά, γιατί καινή, νέα δηλαδή, είναι και η μνήμη τους. Δεν ετελείτο παλαιότερα. Δίκαια και εύλογα εορτάζεται σήμερα μετά την ιστορική επαναφορά από τη μακροχρόνια ιδιορρύθμη ζωή στο κοινόβιακό σύστημα της Μονής κατά το σωτήριο έτος 1990.

Δίκαια καθιέρωθηκε ο από κοινού εορτασμός όλων των Βατοπαιδινών Αγίων, οι

οποίοι έγιναν και γίνονται πρόξενοι μυρίων αγαθών, αφού εορτάζουμε, κατά τη διάρκεια του έτους, από κοινού Όσιους Πατέρες, που δεν έγιναν αίτιοι τόσων πολλών αγαθών σε μας.

Οι αγιασμένοι αυτοί Πατέρες, ήσαν προστάτες και έφοροι της Μονής μας, όχι μόνον όταν ζούσαν, αλλά και μετά θάνατον. Αυτοί οι θείοι Πατέρες, ως ευωδιαστά κρίνα και μυρίπινοα άνθη, ως δένδρα πολύκαρπα, φύτεψωσαν σ' αυτόν τον τόπο και τον μετέβαλλαν σε νοητό παράδεισο. Μετέτρεψαν σε επίγειο ουρανό τον χώρο αυτόν της ασκήσεώς τους, επειδή έζησαν ως άγγελοι, γιατί πάντοτε είχαν «την διάνοιαν προς Θεόν». Και παρέδωσαν σε μας, ως κληρονομιά πατρική, τις διδασκαλίες, τους τύπους και τις διατάξεις τους, που με αυτές οδήγησαν, όταν ζούσαν, πλήθη μοναχών στις ευθείες τρίβους της σωτηρίας και οδηγούν σήμερα όλους εμάς, τα πνευματικά τέκνα τους, στην αιώνιο ζωή. Μεριμνούν για την Ποίμνη τους και μας φυλάττουν από κάθε ανάγκη και δύσκολη περίσταση με τις συνεχείς και αδιάλειπτες πρεσβείες τους.

Αυτοί οι αοίδιμοι Όσιοι και Θεοφόροι Πατέρες μας, που πραγματικά ήσαν άνθρωποι του Θεού και υιοί του Πατρός των φώτων, προτίμησαν ως κοινή τους πατρίδα τον ιερόν Άθωνα, όπου έζησαν άλλος περισσότερο και άλλος λιγότερα χρόνια. Αφού ευαρέστησαν τον Θεό πλουτίστηκαν από αυτόν με τε πολυποίκιλα, υπερφυσικά και ουράνια, χαρίσματα της αγιότητας.

Άλλοι παρέμειναν μέχρι τέλους της ζωής τους και εκοιμήθησαν εν Κυρίω στην Ιερά Μονή της μετανοίας τους, άλλοι δε κάνοντας υπακοή πρόσφεραν στο πλήρωμα της εν τω κόσμω Εκκλησίας, τις άξιες παντός επαίνου υπηρεσίες τους, είτε αναβιβασθέντες στο μεγάλο αξίωμα της Αρχιερωσύνης, είτε ως απλοί μοναχοί αίροντες τον σταυρόν του Κυρίου, όπως θα διηγηθούμε στη συνέχεια στο βίο του καθενός ξεχωριστά.

Τις ελπίδες τους είχαν στην Κυρία μας Θεοτόκο, την Αειπάρθενο Μητέρα του Θεού. Γνώριζαν την υπόσχεσή της στους μοναχούς, που έδωσε στον Άγιο Πέτρο τον Αθωνίτη. Είπε η Θεομήτωρ: «Αυτό το όρος το διάλεξα από όλη τη γη και αποφάσισα να το δωρήσω στη Μοναχική πολιτεία. Έτσι λοιπόν, σαν ένα ιδιαίτερο κατοικητήριο, το αφιέρωσα στον εαυτό μου, και απ' εδώ και στο εξής θα ονομάζεται άγιον. Και θα υπερασπισθώ καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τους, εκείνους οι οποίοι εδώ θα αγωνισθούν εναντίον του κοινου εχθρού των ανθρώπων. Και θα είμαι βέβαια γι' αυτούς ανίκητος σύμμαχος, οδηγός για εκείνα που πρέπει να πράττουν, εξηγητής για εκείνα που δεν πρέπει να πράττουν, προστάτιδα, ιατρός, τροφέας· για εκείνη βέβαια την τροφή και την ιατρεία που αφορά και το σώμα, ώστε να το συντηρεί και να το ωφελεί, και το πνεύμα, ώστε να το δυναμώνει και να μη το αφήνει να απομακρυνθεί από το καλό. Επί πλέον θα

συστήσω αυτούς στον Υιό και Θεό μου, και θα ζητήσω από Αυτόν, να έχουν τέλεια την άφεση των αμαρτιών τους, εκείνοι που θα τελειώσουν εδώ τη ζωή τους καλώς».

Αυτό αφού άκουσαν και οι Όσιοι Πατέρες μας, εγκατέλειψαν τον κόσμο και όλα όσα είχαν σ' αυτόν: γονείς, συγγενείς, σπίτια, περιουσίες, δόξα και εφήμερες ηδονές και ήλθαν στον πανέμορφο αυτό παράδεισο της Δέσποινας μας Θεοτόκου, ελπίζοντας στην προστασία και τη σκέπη της, για να φυλάξουν «οδούς σκληράς», τις δύο μεγάλες εντολές, πρώτον της ολοκληρωτικής αγάπης, «εξ όλης διανοίας, εξ όλης ψυχής και εξ όλης ισχύος» προς τον Θεό και δεύτερον της αγάπης προς τον πλησίον, και με τον τρόπον αυτόν να φθάσουν στην τελειότητα της αρετής, όσον είναι δυνατόν στους ανθρώπους. Αφού προτίμησαν την ησυχία, η οποία κατά τον Μέγα Βασίλειο, είναι «αρχή καθάρσεως της ψυχής», πολέμησαν με σώμα υλικό τις άυλες αρχές και εξουσίες «του κοσμοκράτορος του αιώνος τούτου», τις οποίες κατανίκησαν με τα διάφορα μέσα και εργαλεία της ασκήσεως και το μεν σώμα καθάρισαν από την εμπάθεια, την δε ψυχή από την ηδυπάθεια, τον δε νουν από την προσπάθεια, όπως φιλοσοφεί ο θεηγόρος Μάξιμος ο Ομολογητής.

Έγιναν έτσι όργανα δεκτικά της ενέργειας, του φωτισμού και της Χάριτος του Παναγίου Πνεύματος φθάσαντες εις το, κατά τον Απ. Παύλο, «μέτρον της ηλικίας του πληρώματος του Χριστού». Έγιναν «κατά χάριν» θεοί γνωρίζοντες τον «κατά φύσιν» Θεό. Και όπως τους γνώριζε ο Θεός, γνώριζαν και αυτοί τον Θεό, όπως αναφέρει ο Θεολόγος Γρηγόριος- «αφού δε γίνομε τέτοιοι, να συναναστρεφόμεσθε με τον Θεό ως συγγενείς. Ο Θεός να ενώνεται και να επιτρέπει να τον γνωρίζουν θεοί, και μάλιστα τόσον πολύ, όσον γνωρίζει κιόλας εκείνους τους οποίους γνωρίζει».

Αυτοί οι Άγιοι, που ήλθαν στο τόπο της σημερινής μας διαμονής, θερμαινόμενοι από θεία έμπνευση και από θεοφιλή σκοπό, έκτισαν ή ανοικοδόμησαν από τα θεμέλια, λόγω της καταστροφής, τη σημερινή περικαλλέστατη και θαυμαστή Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου και συνέβαλαν στην ανακαίνιση και την ακμή της.

Πρώτος που έκτισε ναό, και μάλιστα στο σημείο που βρίσκεται ο σημερινός περικαλλής ναός της Αγίας Ζώνης, στο όνομα της Υπεραγίας Θεοτόκου, σύμφωνα με την περιγραφή και μαρτυρία των σχετικών κωδίκων είναι ο Μ. Κωνσταντίνος κατά το εικοστό πρώτον έτος της βασιλείας του. Ο ναός και άλλα χριστιανικά μνημεία διατηρήθηκαν μέχρι την καταστροφή τους από τον Ιουλιανό τον Αποστάτη και Παραβάτη, που προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να αναβιώσει, τη νεκρή ήδη, ειδωλολατρία.

Η επανίδρυση της Μονής, σε ευρυχωρότερο τόπο και με τελειότερες οικοδομές

έγινε από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο τον Μέγα με αφορμή το εξής γεγονός. Ο γιός του Αρκάδιος πήγε στη Ρώμη για να επισκεφθεί τα αδέρφια του Ονώριο και Πλακίδια. Κατά την επιστροφή του, όταν έφθασε στην περιοχή μεταξύ Αγίου Όρους και Θάσου, έπεσε σε μεγάλη θαλασσοταραχή και ναυάγησε. Λόγω της ευλάβειας, που είχε πάντοτε, στην Κυρία Θεοτόκο κατέφυγε σ' αυτήν, επικαλούμενος το θείο όνομά της. Με τη γρήγορη επέμβασή της, διασώθηκε κοντά σε μια βάτο και ένα πηγάδι. Η παράδοση αναφέρει ότι κοντά στη βάτο ανακάλυψε την εικόνα της Παναγίας της Βηματάρισσας, την οποίαν ίσως πρόλαβαν και έκρυψαν οι μοναχοί πριν καταστραφεί η Μονή, από τους ειδωλολάτρες. Από τότε η Μονή πήρε το όνομά της, ως «Βατοπαίδιον», επειδή το «παιδίον» Αρκάδιος βρέθηκε κάτω από τη «βάτο». Η θαυμαστή διάσωση του βασιλόπαιδος συγκίνησε την αυτοκρατορική οικογένεια, που εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη της, έστειλε πλούσια τα απαραίτητα υλικά αγαθά για την ανοικοδόμηση ναού και των άλλων κτισμάτων, που ήταν αναγκαία για τη λειτουργία της Μονής. Ο σημερινός περικαλλέστατος και μεγαλοπρεπής ναός, που διαμορφώθηκε και ανακαινίστηκε αργότερα, κτίσθηκε στα θεμέλια του ιδρυθέντος τότε ναού.

Η πολυκύμαντη ιστορία της Μονής συνεχίζεται περίπου πέντε αιώνες με τις κατά καιρούς επιδρομές από τους πειρατές. Στις αρχές του 10^{ου} αιώνα, Άραβες επιδρομείς την κατέστρεψαν ολοκληρωτικά κατεδαφίζοντας και το ναό, που έκτισε ο Μ. Θεοδόσιος. Κατά την ολοκληρωτική καταστροφή της Μονής η Εικόνα της Βηματάρισσας πραγματοποίησε μεγάλο θαύμα. Ο Σάββας, νεαρός τότε διάκονος, προβλέποντας τον αφανισμό της Μονής από τους πειρατές και θέλοντας να περισώσει από τη βεβήλωση την θαυματουργό εικόνα της Παναγίας την έκρυψε μαζί με τον Τίμιο Σταυρό μέσα στο πηγάδι, που υπήρχε στο Άγιο Βήμα και άναψε μπροστά της μια λαμπάδα. Σκέπασε δε το πηγάδι για να μην ανακαλυφθεί η αγία εικόνα. Στην προσπάθειά του αυτή καθυστέρησε. Συνελήφθη και ως αιχμάλωτος μεταφέρθηκε στην Κρήτη, όπου έμεινε εβδομήντα χρόνια. Όταν ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς ελευθέρωσε την μεγαλόνησο επέστρεψε, γέροντας πλέον, στη Μονή του, που την είχαν ανοικοδομήσει και ανασυγκροτήσει οι τρεις άνδρες Αθανάσιος, Αντώνιος και Νικόλαος, οι οποίοι θεωρούνται και είναι οι Κτήτορες της Μονής.

Οι Άγιοι, Αθανάσιος, Αντώνιος και Νικόλαος. Οι τρεις Όσιοι, είχαν πατρίδα την Αδριανούπολη. Την εγκατέλειψαν έχοντας τη ζωνή επιθυμία να ιδρύσουν Μονή στην οποία να εγκαταβιώσουν. Κατά τα μέσα του 10^{ου} αιώνα έχοντας μαζί τους εννιά χιλιάδες χρυσά νομίσματα ξεκίνησαν για να πραγματοποιήσουν τον πόθο τους. Ήλθαν στον ιερό Άθωνα και κατέφυγαν στον Οσιότατο Πατέρα μας Αθανάσιο τον Αθωνίτη, ο οποίος τότε έκτιζε τη δική του Μονή, της Μεγίστης Λαύρας, για να ζητήσουν τη συμβουλή του. Ο μεγάλος αυτός άνδρας υπέδειξε στους τρεις

επισκέπτες του να ξανακτίσουν την ερημωμένη Μονή του Βατοπαιδίου. Το σημερινό περίπου σχήμα της ιεράς Μονής μας είναι εκείνο που διαμόρφωσαν οι τρεις αυτοί άγιοι και κτίτορες της. Έτσι έγινε για τρίτη φορά η ανοικοδόμησή της, Ας οδηγήσουμε όμως το λόγο μας στους έμψυχους ναούς, τα κατοικητήρια του Αγίου Πνεύματος, τους Αγίους δηλαδή, που ως χριστοφανείς αστέρες έλαμψαν σ' αυτήν τη ξακουστή και σκεπαζόμενη από τη Θεομήτορα ιερά μετάνοιά μας.

Ποιός, στο μακρύ χρονικό διάστημα της ιστορίας αυτής της σπουδαίας Μονής, ποιός γνωρίζει, πόσοι και ποιοί άγιοι Πατέρες, σε κάθε εποχή ευαρέστησαν τον Κύριο και έφτασαν στα ύψη των αρετών και της αγιότητας; Μόνον ο Θεός! Αυτός βλέπει τα κρυπτά και τις καρδιές των ανθρώπων. Εμείς πολύ ελάχιστα παραλάβαμε από την παράδοση και τις γραπτές μαρτυρίες των προγενεστέρων μας, τα οποία θα αναφέρουμε ζητώντας πρώτα τις δικές σας ευχές.

Η προσπάθεια συγκεντρώσεως στοιχείων για τους βατοπαιδινούς αγίους αποβλέπει στην εξόφληση διπλού χρέους μας, τόσο για την μακρά και ένδοξη ιστορία της Σεβασμίας αυτής Μονής, όσο και για τον κοινό εορτασμό όλων των μέχρι αυτή τη στιγμή Οσίων Πατέρων της. Από την ίδρυση της Μονής, τον 4^ο μετά Χριστόν αιώνα, μέχρι τις αρχές του 10^{ου}, όταν καταστράφηκε από τους Άραβες, δεν έχουμε κανένα γραπτό στοιχείο, που να μαρτυρεί ποιοί άγιοι διέπρεψαν σ' αυτήν. Ο τρόπος όμως ζωής και η αυστηρή παράδοση της Μονής, μάς οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν θα ήσαν λίγοι. Φαίνεται ότι οι παλαιοί Πατέρες, λόγω του ταπεινού φρονήματος και της ενάρετης ζωής τους, απέφευγαν να καταγράφουν τα βιώματά τους για να πληροφορήσουν τους μεταγενέστερους. Ο σπουδαιότερος όμως λόγος ελλείψεως στοιχείων είναι οι συνεχείς καταστροφές, που αναφέραμε, και οι οποίες διέκοψαν τη συνέχεια της ιστορίας των θεμελιωτών της Μονής μας.

Ο Όσιος διάκονος και βηματάρης Σάββας Γραπτή μαρτυρία υπάρχει για το γεγονός που συνέβη το έτος 904 μ.Χ και αναφέρεται στο ότι ο νεαρός τότε βηματάρης και διάκονος Σάββας έκρυψε την αγία εικόνα της Βηματάρισσας στο πηγάδι της Μονής. Ο οσιότατος αδελφός μας με αυτή την πράξη του, αλλά και με τη μακρόχρονη αιχμαλωσία του στους βαρβάρους και ασεβείς, απέδειξε την ποιότητα της αρετής και πνευματικότητός του. Η μαρτυρική του καρτερία και οι εκ βάθους στεναγμοί της καρδιάς του που φλεγόταν από τον θείο έρωτα, ήταν γι' αυτόν «άρτος ημέρας και νυκτός», σε όλη τη διάρκεια της δοκιμασίας του, μέχρι που η ελπίδα της υπομονής του πραγματοποιήθηκε και η Δέσποινά μας, η Κυρία Βηματάρισσα, τον ελευθέρωσε και τον επανέφερε, ως πιστό δούλο της, στη ιερή του μετάνοια. Στον τότε ηγούμενο Νικόλαο υπέδειξε ο Σάββας τον τόπο, όπου έκρυψε την εικόνα. Ήταν Δευτέρα απόγευμα. Μετά την παράκληση που έψαλλαν οι Πατέρες στην Θεοτόκο με σημείο θεϊκό αναγνώρισαν τον τόπο, που ήταν το

πηγάδι. Το άνοιξαν και βρέθηκαν μπροστά σε ένα μεγάλο και εξαίσιο θαύμα και θέαμα. Η ιερή εικόνα βρισκόταν όρθια πάνω στο νερό μαζί με τον Τίμιο Σταυρό και η λαμπάδα αναμμένη, σαν κάποιος να την είχε ανάψει εκείνη τη στιγμή. Σε ανάμνηση αυτού του θαύματος καθιερώθηκε από τότε και επικράτησε η συνήθεια κάθε Δευτέρα να ψάλλεται παράκληση στην Παναγία μας και κάθε Τρίτη να τελείται στο Καθολικό της Μονής θεία Λειτουργία. Ο διάκονος Σάββας τελείωσε οσιακά τον βίο του στη Μονή μας.

Μετά από αυτόν ακολουθούν οι τρεις αναφερθέντες Πατέρες και Κτήτορες. Αυτοί με πολύ ζήλο και ευλάβεια ολοκλήρωσαν την προσφορά τους στη Μονή και οδηγούσαν με θείο φόβο την αδελφότητα, αφού οι ίδιοι ήσαν πρότυπα αρετής και ακριβούς ζωής. Οι τρεις άγιοι ετάφησαν μαζί στον έσω νάρθηκα του Ναού, όπου καίει ακοίμητη κανδήλα. Η μνήμη τους τελείται στις 17 Δεκεμβρίου.

Οι Άγιοι Σάββας, Αρχιεπίσκοπος Σερβίας και ο Όσιος Συμεών, ο μυροβλύτης. Οι κτήτορες της Μονής του Χιλιανδαρίου, Άγιοι Σάββας και Συμεών Νεμάνια άρχισαν τον μοναχικό βίο τους στη Μονή του Βατοπαιδίου. Ο Άγιος Σάββας, που έγινε ο πρώτος Αρχιεπίσκοπος των Σέρβων και ο Όσιος Συμεών ο Μυροβλύτης είναι δύο από τους μεγαλύτερους αγίους της Σερβικής Εκκλησίας. Έζησαν από το μέσο του 12^{ου} μέχρι το μέσο του 13^{ου} αιώνα. Ο Άγιος Σάββας ήταν ο νεώτερος υιός του ηγεμόνα των Σέρβων Στεφάνου Νεμάνια. Οι γονείς του, ιδιαίτερα η ελληνίδα μητέρα του Άννα, μετάγγισαν στην παιδική ψυχή του την ευσέβεια, την πίστη και την αγάπη προς τον Θεό, ανατρέφοντάς τον σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση. Αν και ήταν γεμάτος με πολλά χαρίσματα δεν έβρισκε ανάπαυση μέσα στις ανέσεις και τα πλούτη των βασιλικών ανακτόρων. Αγάπη και ακόρεστος πόθος για τον Χριστό έκαie την καρδιά του. Γι' αυτό, σε ηλικία δεκαέξι ετών, έφυγε κρυφά από τους γονείς του για το Άγιον Όρος, ακολουθώντας ένα ρώσο μοναχό. Στην αρχαία Μονή του Θεσσαλονικέως, στο σημερινό Παλαιομονάστηρο του Ρωσικού, έγινε μικρόσχημος μοναχός, παίρνοντας το όνομα Σάββας. Παρά τις επίμονες προσπάθειες των δικών του να τον πείσουν να επιστρέψει ο νεαρός μοναχός Σάββας αρνήθηκε, τηρώντας ανυποχώρητα τις μοναχικές του υποσχέσεις. Σε μια επίσκεψή του στη Μονή Βατοπαιδίου εντυπωσιάσθηκε από την τάξη και τη ζωή των μοναχών. Δέχθηκε δε με ευχαρίστηση την παρακίνηση του τότε ηγουμένου και έγινε αδελφός της Μονής, λαμβάνοντας το μέγα σχήμα, υποτασσόμενος στον ταπεινό και άγιο Γέροντα ιερομόναχο Μακάριο. Εδώ άρχισε και τους ασκητικούς αγώνες του, με όλη τη θερμότητα της ψυχής του. Από τα χρήματα που έστειλαν οι γονείς του έκτισε ναούς, διώροφα και τριώροφα κτίρια στο Βατοπαίδι. Τόσα πολλά ήταν τα κτίσματα, ώστε τον ονόμασαν δεύτερο κτήτορα του Βατοπαιδίου. Με γράμμα του παρακίνησε τον πατέρα του να εγκαταλείψει το θρόνο και τα πλούτη και να έλθει να συγκατοικήσει μαζί του, ως μοναχός, μακριά από τους θορύβους

του κόσμου. Το γράμμα βρήκε βαθύτατη απήχηση στην ευσεβή ψυχή του, ο οποίος σύντομα μαζί με τη γυναίκα του εγκατέλειψε το βασιλικό στέμμα. Έγιναν και οι δύο μοναχοί στη μονή Στουντένιτσα, που έκτισε ο ίδιος. Ο πρώην βασιλιάς ονομάστηκε Συμεών και η σύζυγός του Αναστασία. Ο Συμεών αφού έμεινε για λίγο καιρό στην Στουντένιτσα έφυγε για το Άγιον Όρος φέρνοντας μαζί του πολλά δώρα και σκεύη. Στο Βατοπαίδι συνάντησε τον αγαπημένο του υιό και μαζί με αυτόν βοήθησαν στην ανασυγκρότηση της Μονής κτίζοντας περί τα έξι παρεκκλήσια. Μετά από παράκλησή τους, η Μονή Βατοπαιδίου, τους παραχώρησε τον μελισσώνα της, ως κατάλληλο τόπο για να ιδρύσουν δική τους Μονή, την Μονή Χιλιανδαρίου. Πράγματι οι δύο άγιοι ανακαίνισαν τον ερειπωμένο ναό σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Έκτισαν γύρω του ψηλό πύργο και κελιά για τους μοναχούς, που θα έρχονταν από τη Σερβία να μονάσουν. Ένα χρόνο μετά την ανασυγκρότηση της μονής κοιμήθηκε ο Άγιος Συμεών, του οποίου ο τάφος μυρόβλυσε, και αμέσως αναγνωρίστηκε ως άγιος. Η μνήμη του εορτάζεται στις 18 Φεβρουάριου.

Ο Άγιος Οσιομάρτυρας Κοσμάς ο Πρώτος Το 1981 η Ιερά Κοινότητα επαλήθευσε και επισφράγισε προφορική παράδοση για τον τόπο του μαρτυρίου του Πρώτου της ιεράς Συνάξεως και άλλων οσιομαρτύρων στις Καρυές. Στις 3 Δεκεμβρίου του 1285 στη σκήτη των Καρεών απαγχονίστηκε ο Οσιομάρτυρας Κοσμάς, αδελφός της Μεγίστης Μονής του Βατοπαιδίου, γιατί δεν υπέκυψε, όπως και οι άλλοι πατέρες, στις αξιώσεις των φιλενωτικών που ακολουθώντας την εκκλησιαστική πολιτική του αυτοκράτορα Μιχαήλ του Παλαιολόγου και του Πατριάρχου Ιωάννη Βέκκου εκβίαζαν τους αγιορείτες μοναχούς να δεχτούν την ένωση των Εκκλησιών, δηλαδή την υποταγή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον Πάπα. Παραπλεύρως του ιερού ναού του Πρωτάτου, που ήταν αναμμένο καντήλι, έγινε η ανακομιδή του λειψάνου του ιερομάρτυρα Κοσμά. Ημέρα εορτασμού της μνήμης του ορίστηκε η 5^η Δεκεμβρίου.

Ο Άγιος Ευθύμιος, Ηγούμενος της Μονής και οι Δώδεκα Οσιομάρτυρες Μοναχοί. Το ίδιο μαρτυρικό τέλος είχαν ο ηγούμενος της Μονής Ευθύμιος με δώδεκα μοναχούς, που πιθανότατα αποτελούσαν τη Σύναξή της, μετά από τον έλεγχο των λατινοφρόνων και φιλενωτικών. Τον Οσιομάρτυρα Ευθύμιο τον έδεσαν με αλυσίδα και τον πέταξαν στη θάλασσα, όπου και πνίγηκε, κοντά στην περιοχή του Καλαμιτσίου. Τους δώδεκα μαθητές του, τους απαγχόνισαν στην περιοχή του Φουρκοβουνίου. Η μνήμη του εορτάζεται στις 4 Ιανουαρίου. Κατά την εποχή, που γινόταν η προσπάθεια της ψευδενώσεως των Εκκλησιών, πολλοί αγιορείτες μοναχοί υπέστησαν διωγμούς και μαρτύρια, ιδιαίτερα στις μονές Ιβήρων και Ζωγράφου.

Ο Άγιος Σάββας ο Νέος, ο διά Χριστόν Σαλός Το 1283 συναντούμε τον Οσιότατο Πατέρα μας Σάββα με τον επίσης Οσιότατο Γέροντά του. Ο Άγιος Σάββας καταγόταν από σπουδαία οικογένεια της Θεσσαλονίκης. Σε ηλικία 18 ετών έφυγε κρυφά από τους γονείς του και ήλθε στο Άγιον Όρος. Άρχισε τη μοναχική του ζωή διαμένοντας στο Βατοπαιδινό Κελί των Καρεών, υποτασσόμενος στον «πρεσβύτατον τη αρετή και ανένδοτον» στους ασκητικούς αγώνες πνευματικών του πατέρα. Λόγω της επιδρομής των Καταλανών, το 1308, ο όσιος Σάββας αναχώρησε για την Κύπρο, όπου γύριζε γυμνός και άστεγος, κάνοντας το «σαλό» και μετά πήγε στα Ιεροσόλυμα. Πέρασε από πολλούς τόπους,- Σινά, Κρήτη, Κωνσταντινούπολη- ζώντας αυστηρή ασκητική ζωή, που προκαλούσε σε όλους κατάπληξη. Στο τέλος εγκαταβίωσε στην Ιερά Μονή μας. Εδώ γνώρισε τον μετέπειτα Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεο τον Κόκκινο, στον οποίο και φανέρωσε πολλές από τις πνευματικές του εμπειρίες. Την τελευταία πνοή του άφησε στην Κωνσταντινούπολη, στην Μονή της Χώρας, γύρω στο 1349, βρισκόμενος σε αποστολή από τη Μονή του μαζί με άλλους αγιορείτες Πατέρες. Αναφέρουμε λίγα από τα υπερφυσικά και θαυμαστά κατορθώματά του. Κατά τη διάρκεια της απουσίας του από τον Άθωνα τηρούσε τέλεια σιωπή. Παρίστανε τον «μωρόν διά Χριστόν», φορώντας τα απαραίτητα ενδύματα, ώστε να φαίνεται γυμνός, όπως προαναφέραμε. Δύο χρόνια τήρησε ολοκληρωτική ακινησία, εκτός των απαραίτητων αναγκών. Για άλλα δύο χρόνια οδοιπορούσε. Στην Κρήτη ήταν συνεχώς όρθιος και όποτε κοιμόταν ακουμπούσε στους κορμούς των δένδρων ή σε πέτρες. Κάποτε οι δαίμονες τον πέταξαν σε ένα βαθύ φαράγγι. Εκεί στάθηκε όρθιος και άβλαβής, Χάριτι Χριστού. Έμεινε ακίνητος, χωρίς τροφή, σαράντα ημέρες καταλαμπόμενος από το άκτιστο φως. Στα Ιεροσόλυμα ανέστησε εκ νεκρών το παιδί μιας γυναίκας. Άλλα άξια θαυμασμού αναφέρονται στον κατά πλάτος βίο του.

Ο Άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γεννήθηκε περί τα τέλη του 13^{ου} αιώνα στη Θεσσαλονίκη. Από νέος, μαθητεύοντας σε σπουδαίους δασκάλους, απέκτησε βαθιά γνώση της αρχαιοελληνικής, της «θύραθεν παιδείας» όπως λεγόταν τότε, και της χριστιανικής γραμματείας. Πολύ νωρίς εγκατέλειψε τον κόσμο και έγινε μοναχός. Εγκαταβιώνει στη Μονή Βατοπαιδίου κατά την περίοδο του ησυχαστικού κινήματος συνδεόμενος πνευματικά με τον Άγιο Σάββα, του οποίου αργότερα έγραψε τη θαυμαστή ζωή. Αργότερα μετακινείται στη Μονή της Μεγίστης Λαύρας, όπου συνδέεται στενά με τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, του οποίου επίσης συνέγραψε το βίο. Ήταν υπέρμαχος της ησυχαστικής θεολογίας και ως μοναχός υπογράφει τον «Αγιορείτικο τόμο» το 1341. Το 1342 χειροτονείται πρεσβύτερος και ψηφίζεται ηγούμενος της Μονής. Εκεί μένει επτά χρόνια. Εκλέγεται από τον Πατριάρχη Ισίδωρο, μητροπολίτης Ηρακλείας, που ήταν η

πρώτη μητρόπολη του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Το 1353 εκλέγεται Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Παραμένει για ένα χρόνο. Καταφεύγει στο Άγιον Όρος για να επιστρέψει το 1364, για την περίοδο της δεύτερης πατριαρχίας του, η οποία διήρκεσε δώδεκα χρόνια μέχρι το 1376. Παραιτείται, καταβεβλημένος από την ασθένεια και τα γηρατειά, ζώντας ειρηνικά και ταπεινά μέχρι πιθανώς το 1379. Υπήρξε άριστος θεολόγος, πολυγραφότατος εκκλησιαστικός συγγραφέας, εφάμιλλος των παλαιών Πατέρων της Εκκλησίας. Τα έργα του καλύπτουν σχεδόν όλους τους κλάδους της Θεολογίας. Συνέγραψε έργα εναντίον των αντιησυχαστών, τα λεγόμενα Αντιρρητικά, βίους αγίων, εγκωμιαστικούς λόγους, λειτουργικά, ερμηνευτικά και κανονικού δικαίου έργα, διάφορες ευχές και ακολουθίες. Συνέβαλε αποφασιστικά στην αναγνώριση της αγιότητας του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά από σύνοδο, καθόρισε τον εορτασμό της μνήμης του συντάσσοντας και ιερή ακολουθία. Φρόντισε για τη σύσφιξη των δεσμών ανάμεσα στους ορθόδοξους λαούς. Ιδιαίτερα φρόντισε για τη σύσταση της Εκκλησίας της Ουγκροβλαχίας, της σημερινής Ρουμανίας, και του εκεί κοινοβιακού μοναχισμού αποστέλλοντας εξάιρετους και άξιους μοναχούς.

Ο Άγιος Νικόδημος, Γέρων και Διδάσκαλος του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά. Η Μονή του Βατοπαιδίου κατά τον 14^ο αιώνα γίνεται ισχυρός πόλος έλξης μεγάλων μορφών από τις μεγαλύτερες πόλεις της αυτοκρατορίας κυρίως γιατί ήταν από τα σημαντικά κέντρα του Ησυχασμού. Οι υπέρμαχοι και υπερασπιστές της φιλοκαλλικής εμπειρίας και θεολογίας επιλέγουν ως τόπον ασκήσεώς τους την «περίπυστον», την ξακουστή, δηλαδή, Μονή μας είτε τα γειτονικά κελιά που βρίσκονται μέσα στα όριά της. Σε ένα τέτοιο κελί ασκήτησε ο Όσιος και θεοφόρος Πατέρας μας Νικόδημος, κατά κόσμον Νικηφόρος, άνδρας «θαυμαστός κατά πράξιν και θεωρίαν», όπως τον επαινεί σε εγκωμιαστικό λόγο του ο Άγιος Φιλόθεος. Ασκήθηκε προηγουμένως θεάρεστα στο όρος του Αυξεντίου, -περίφημο μοναστικό κέντρο από τον 5^ο αιώνα-, κοντά στη Χαλκηδόνα. Εραστής της νοεράς προσευχής, έφθασε σε ύψη αρετών, έγινε σκεύος του αγίου Πνεύματος και δοχείο του ακτίστου φωτός. Πλήθος μοναχών είχαν διδάσκαλο τον Όσιο Νικόδημο.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, εντυπωσιασμένος από την αρετή του, έζησε τρία ολόκληρα χρόνια, από το 1319 ως το 1322, δηλαδή μέχρι την κοίμηση του Οσίου, ως μαθητής και υποτακτικός «εν νηστεία και αγρυπνία και νήψει και αδιαλείπτω προσευχή». Τιμάται η μνήμη του στις 11 Ιουλίου. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς Μια από τις μεγαλύτερες πατερικές μορφές της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Εξέφρασε την ουσία της ορθοδόξου πνευματικότητας με τη διδασκαλία του για τη θέωση του ανθρώπου, την πραγματική κοινωνία δηλαδή στις άκτιστες θείες ενέργειες. Παραλείπομε τις λεπτομέρειες της ζωής του, ως γνωστές. Μετά την κουρά και την πνευματική του κατάρτιση, πήγε και σε άλλες Μονές του ιερού μας τόπου,

όπου τον οδήγησε η Θεία Χάρις. «Ετέθη επί την λυχνίαν» του Αρχιεπισκοπικού τότε θρόνου της συμπρωτεύουσας, λάμποντας ως μεγάλος φωστήρας της Εκκλησίας, ακατάβλητος θεολόγος του ακτίστου φωτός και «κήρυξ της Χάριτος». Ως μυθικός Άτλαντας, κράτησε στους ώμους του την ακρίβεια της θεολογίας και ορθοδόξου ευσέβειας. Με τους μακροχρόνιους αγώνες του κατάφερε καίριο και ολοκληρωτικό πλήγμα στη μάλιστα του νεοαρειανισμού του Βαρλαάμ του Καλαβρού, που δίδασκε ότι οι θείες ενέργειες είναι κτιστές. Θα σημειώσουμε μόνο μια λεπτομέρεια, παραλείποντας τα υπόλοιπα. Την αναφέρει ο βιογράφος του Φιλόθεος ο Κόκκινος.

Οι Άγιοι Σάββας ο Βατοπαιδινός και Γερμανός ο Αγιορείτης αναφερόμενοι στον Άγιο Γρηγόριο λένε ότι «και τα υποδήματα του εάν είχαμε και τα προσκυνούσαμε με ευλάβεια, θα προξενούσε αυτό σε μας μεγίστη ωφέλεια και αγιασμό». Μόνο λίγα χρόνια έζησε ειρηνικά ο Άγιος, προς το τέλος της ζωής του, φροντίζοντας το ποίμνιό του. Κοιμήθηκε σε ηλικία 63 χρόνων στη Θεσσαλονίκη. Μετά από λίγα χρόνια καθιερώθηκε να τιμάται ως Άγιος, όπως γράψαμε προηγουμένως.

Ο Άγιος Ιωάσαφ ο Μετεωρίτης Στο χορό των Βατοπαιδινών αγίων συγκαταλέγεται και ο Άγιος Ιωάσαφ ο Μετεωρίτης. Ήταν γιός του ευσεβή ηγεμόνα της Ηπείρου Συμεών Ούροσι ή Ούρεση Παλαιολόγου, που καταγόταν από τον βασιλικό οίκο των Νεμάνια. Γεννήθηκε περί το 1350 και έλαβε το όνομα Ιωάννης. Από νεαρή ηλικία αποστρεφόταν τα πράγματα του κόσμου και έδειχνε ιδιαίτερο ζήλο για την πνευματική ζωή. Είχε πνευματικό του τον άγιο Αθανάσιο τον Μετεωρίτη στον οποίον, όταν ακόμη ήταν τσάρος, έδειχνε άκρα ταπείνωση και υπακοή. Όταν πέθανε ο πατέρας του και του άφησε το βασιλικό θρόνο και τον τίτλο του τσάρου παρέδωσε τη διακυβέρνηση της χώρας στον συγγενή του Αλέξιο Φιλανθρωπινό και αποσύρθηκε στο Μοναστήρι του «Πλατυλίθου», δηλαδή στο Μεγάλο Μετέωρο, κοντά στον άγιο Αθανάσιο. Φόρεσε το ταπεινό ράσο του μοναχού, παίρνοντας το όνομα Ιωάσαφ. Η πνευματική του προαγωγή ήταν μεγάλη, ώστε ο Άγιος Αθανάσιος πεθαίνοντας τον άφησε διάδοχό του. Επί της ηγουμενίας του τα μοναστήρια των Μετεώρων γνώρισαν τη μεγαλύτερη άνθηση στην ιστορία τους. Το 1394 ο άγιος καταφεύγει στο Άγιον Όρος, λόγω της κατακτήσεως της Θεσσαλίας από τους Τούρκους. Εγκαταβιώνει με τους μαθητές του στη Μονή του Βατοπαιδίου, για επτά ολόκληρα χρόνια, διαμένοντας στον Πύργο του Τιμίου Προδρόμου. Το 1401 επέστρεψε στα Μετέωρα, όπου έζησε ασκητικά σε ένα μικρό κελί μέχρι το τέλος της ζωής του, γύρω στο 1422. Η μνήμη του εορτάζεται στις 20 Απριλίου.

Ο Άγιος Γεννάδιος, Ηγούμενος της Μονής Θρέμμα της Μονής Βατοπαιδίου είναι και ο Οσιότατος πατέρας μας Γεννάδιος, που έγινε Ηγούμενος και με ζήλο

εποίμανε την ποίμνη του Χριστού. Κατά την περίοδο της ηγουμενίας του λόγω της εξασθενήσεως του Βυζαντινού κράτους, πειρατές λεηλατούσαν το Άγιον Όρος. Επιχείρησαν δε να λεηλατήσουν και τη Μονή μας. Ο Άγιος Γεννάδιος, προσευχόμενος τη νύχτα, άκουσε φωνή από την αγία εικόνα της Θεομήτορος, η οποία τον προειδοποιούσε να μην ανοίξει τις πύλες της Μονής, αλλά να αντισταθεί με τους μοναχούς στα τείχη και να διώξει τους εχθρούς. Δοξολογείστε, αδελφοί, τα θαυμάσια έργα του Χριστού μας. Όταν μιλούσε η Κυρία μας Θεοτόκος στον ηγούμενο, ο Κύριός μας, το προαιώνιο βρέφος, που κρατούσε στην αγκαλιά της, σήκωσε το πανάγιο χέρι του για να κλείσει το στόμα της Μητέρας του, λέγοντας σ' αυτήν: «Μητέρα μου, δεν είναι άξιοι ελέους· άφησέ τους να παιδευτούν». Τότε η Κυρία μας, και Μητέρα όλων των χριστιανών, πιάνοντας το χέρι του Χριστού και γυρίζοντας το πρόσωπό της προς τον ηγούμενο επανέλαβε την προτροπή της. Η εικόνα, στη σημερινή της μορφή, προέρχεται από τοιχογραφία που υπήρχε στον εξωνάρθηκα του καθολικού της Μονής, η οποία αποκολλήθηκε και μεταφέρθηκε στο ομώνυμο παρεκκλήσιο. Ονομάσθηκε «Παραμυθία», δηλαδή Παρηγορήτρια. Από τότε, καθημερινά ψάλλεται παράκληση μπροστά στην εικόνα της. Πολλά θαύματα πραγματοποιεί και δίδει πολλές αντιλήψεις σε όσους καταφεύγουν ζητώντας τη βοήθειά της.

Ο Όσιος Νεόφυτος ο Προσμονάριος Ο Νεόφυτος, ο οσιότατος πατέρας μας και Προσμονάριος στο παρεκκλήσιο της Παναγίας της Παραμυθίας, διακρίθηκε για τον υπερβολικό ζήλο και την ευλάβειά του στο μοναχικό του κανόνα και την ακρίβεια της συνειδήσεώς του στη τέλεση του καθήκοντός του. Βρισκόταν κάποτε απεσταλμένος σε μετόχι της Μονής στη περιοχή του Ευρίπου. Εκεί αρρώστησε βαριά. Φοβήθηκε μήπως πεθάνει, ενώ βρισκόταν μακριά από την αγαπημένη του Μονή. Παρακαλούσε λοιπόν τη Δέσποινά μας, να μην τον εγκαταλείψει και τελειώσει τη ζωή του έξω από τη Μονή της μετανοίας του. Η δέησή του έγινε δεκτή από την Παναγία μας. Άκουσε δε καθαρά τη φωνή της να του λέει ότι θα ζήσει ακόμα ένα έτος. Επέστρεψε στη Μονή και εργαζόταν με επιμέλεια και προθυμία. Μετά την πάροδο ενός έτους, άκουσε πάλι τη φωνή της Θεοτόκου, που τον καλούσε τώρα να αναχωρήσει από το μάταιο αυτόν κόσμο. Αφού προετοιμάστηκε, ασπάστηκε τους αδελφούς και κοιμήθηκε ειρηνικά εν Κυρίω στις 21 Ιανουαρίου.

Ο Άγιος Θεοφάνης, Μητροπολίτης Περιθεωρίου Ξάνθης Ο Άγιος Θεοφάνης έζησε κατά τον 14^ο αιώνα. Στο Βίο του Αγίου Μαξίμου του Κausοκαλύβη, που έγραψε ο ίδιος, διασώζεται ότι διετέλεσε ηγούμενος της Μονής Βατοπαιδίου. Όταν κάποτε επισκέφθηκε τον Άγιο Μάξιμο δεν τον βρήκε στο κελί του. Άρχισε να τον αναζητά στα γύρω μέρη. Ενώ έψαχνε, τον είδε σαν αετό να έρχεται προς συνάντησή του πετώντας πάνω από το δάσος και τα βράχια. Κατά τη συνάντησή τους ο Όσιος

Μάξιμος προείπε στον Άγιο Θεοφάνη τα εξής: «Πρόκειται να γίνεις ηγούμενος και Μητροπολίτης Αχριδών και θα πάθεις πολλά στο μέλλον· να υπομείνεις μιμούμενος τον Χριστό, που τον άπλωσαν στο σταυρό· αυτός θα γίνει σε σένα βοηθός στους πειρασμούς και θα σε στεφανώσει κατά τη μέλλουσα δόξα του. Να χαίρεσαι, όταν βρίσκεσαι μέσα σε πειρασμούς, γιατί θα θεωρηθούν ως αθλητικό μαρτύριο». Όλα έγιναν σύμφωνα με την πρόρρηση του Οσίου. Ως Μητροπολίτης Περιθεωρίου υπέμεινε πολλούς πειρασμούς για την αγάπη του Χριστού και του ποιμνίου του. Η αγιότητά του αναγνωρίσθηκε πρόσφατα από τη Μεγάλη Εκκλησία του Χριστού και η μνήμη του τελείται στις 3 Μαΐου.

Ο ανώνυμος Ηγούμενος Δεν πρέπει να παραλείψουμε από τη χορεία των Βατοπαιδινών Αγίων και εκείνον τον ανώνυμο ηγούμενο, ο οποίος διέταξε τον δοχειάρη Όσιο Γεννάδιο να δίνει λάδι στους αδελφούς, συνεχώς και όση ποσότητα ήταν αναγκαία, για το φωτισμό της Εκκλησίας, παρά την αισθητή έλλειψη, που υπήρχε και την οποία διαπίστωνε κανείς από τα άδεια ελαιοδοχεία της Μονής. Ο αγιότατος αυτός ποιμένας γνωρίζοντας τη φροντίδα και προστασία της Παναγίας για τους μοναχούς ανάγκαζε τους διακονητές να μη βλέπουν τα πράγματα με την ανθρώπινη λογική, να μη σκέπτονται «κατ' άνθρωπον», αλλά «κατά Θεόν», γιατί όλα είναι δυνατά στον έχοντα εμπιστοσύνη στο Θεό άνθρωπο· «πάντα δυνατά τω πιστεύοντι». Βεβαίωση των ανωτέρω αποτελεί το θαύμα που θα περιγράψουμε. Κάποια ημέρα ο άγιος δοχειάρχης Γεννάδιος μαζί με τους δύο αντάξιους μαθητές του παρατήρησαν ότι ένα εντελώς άδειο δοχείο άρχισε να αναβλύζει λάδι. Κάλεσαν αμέσως τον ηγούμενο στον οποίον ανέφεραν το θαυμαστό γεγονός. Όταν με τη Χάρη της Κυρίας μας Θεοτόκου, που ονομάστηκε Ελαιοβρύτισσα, γέμισε το δοχείο, άρχισαν να μεταφέρουν λάδι και στα άλλα δοχεία. Όταν γέμισαν όλα σταμάτησε και η ανάβλυσή του. Το δοχείο αυτό φυλάσσεται στην ίδια θέση που έγινε το θαύμα.

Ο Άγιος Μακάριος ο Μακρής Ο Άγιος Μακάριος γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1386 από ευσεβή και επιφανή οικογένεια. Σπούδασε ιδιαίτερα φιλοσοφία και ρητορική. Σε ηλικία 18 ετών φανέρωσε την επιθυμία του να γίνει μοναχός στο Άγιον Όρος, αλλά εμποδίστηκε από την μητέρα του. Μετά το θάνατό της εγκατέλειψε συγγενείς και φίλους, ήλθε και εγκαταβίωσε στη Μονή Βατοπαιδίου και μετά από αυστηρή δοκιμασία εκάρη μοναχός από κάποιο λόγιο και ευσεβή γέροντα το 1409. Μετά από δέκα χρόνια ασκήσεως και υπακοής, χειροτονήθηκε διάκονος και μετά ιερέας, κατ' εντολήν του γέροντά του, τιμώντας το ιερατικό αξίωμα με την ενάρετη ζωή του. Μετά το θάνατο του γέροντά του υποτάχθηκε σε άλλο γέροντα ονόματι Δαβίδ. Μετά από πρόσκληση του αυτοκράτορα Μανουήλ του Β' πήγαν στην Κωνσταντινούπολη, όπου παρέμειναν δύο χρόνια. Η φήμη του Αγίου Μακαρίου απλώθηκε σε όλη την Πόλη γιατί διακρινόταν ως ρήτορας και

ερμηνευτής των Γραφών. Φρόντισε ιδιαίτερα για την ανασυγκρότηση παλαιών παραμελημένων μονών. Μετά την επιστροφή του παρέμεινε στη Μονή μέχρι το 1424, οπότε εξελέγη ηγούμενος της Μονής του Παντοκράτορος της Κωνσταντινουπόλεως παίρνοντας επίσης και τον τίτλο του «Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας». Εργάστηκε με μεγάλη προθυμία για την ανακαίνιση και επάνδρωση της Μονής, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία, ώστε να χαίρει μεγάλης εκτιμήσεως στους εκκλησιαστικούς κύκλους, αλλά και από τον αυτοκράτορα. Έλαβε μέρος σε διάφορες αποστολές στη Ρώμη ως εκπρόσωπος της Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως υποστηρίζοντας με σθένος και θεολογική δεινότητα την ορθόδοξη πίστη κατά τις συζητήσεις που είχε με τους Λατίνους. Στις 7 Ιανουαρίου 1431 κοιμήθηκε εν Κυρίω στη νήσο Χάλκη σε ηλικία 45 ετών. Η μνήμη του τιμάται στις 8 Ιανουαρίου.

Ο Άγιος Μάξιμος ο Βατοπαιδινός Ένας από τους διασημότερους μοναχούς και θεολόγους του 16^{ου} αιώνα ήταν ο Άγιος Μάξιμος ο Βατοπαιδινός, που ονομάστηκε από τους ξένους «Γραικός», γεννήθηκε το 1470 από αρχοντική και πλούσια οικογένεια της Άρτας και το κοσμικό του όνομα ήταν Μιχαήλ Τριβώλης. Έγινε γνωστός για το ιεραποστολικό έργο του στη Ρωσία. Μετά τις σπουδές του στα σημαντικότερα αναγεννησιακά κέντρα που υπήρχαν στην Ιταλία αποφάσισε να ασπασθεί τον μοναχικό βίο. Περί τα τέλη του 1505 ή τις αρχές του 1506 γίνεται μοναχός στη Μονή Βατοπαιδίου παίρνοντας το όνομα Μάξιμος. Ο ζήλος του στη άσκηση της πνευματικής ζωής απέδωσε τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος. Φωτίστηκε και μπορούσε να φωτίσει. Δέκα χρόνια έμεινε στη Μονή ως απλός μοναχός, αποφεύγοντας τα μοναχικά αξιώματα. Μετείχε μόνο σε διάφορες αποστολές εκ μέρους της Μονής σε διάφορες περιοχές της πατρίδος μας, όπου κήρυττε τον θείο λόγο. Η φήμη του διαδόθηκε σε ολόκληρο τον ορθόδοξο κόσμο και ιδιαίτερα στους σλαβικούς λαούς, με τους οποίους η Μονή Βατοπαιδίου είχε πάντοτε φιλικούς δεσμούς. Γι' αυτό όταν ο ηγεμόνας της Ρωσίας Βασίλειος ζήτησε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο να σταλεί κατάλληλος μοναχός για να αναλάβει την μετάφραση των ελληνικών εκκλησιαστικών βιβλίων στη ρωσική γλώσσα, αυτό απευθύνθηκε στον Πρώτο του Αγίου Όρους, ο οποίος επέλεξε τον λόγιο μοναχό Μάξιμο. Ο Άγιος Μάξιμος δέχθηκε υπακούοντας στην Ιερά Μονή με τον όρο ότι σύντομα θα επιστρέψει στην αγαπημένη του μετάνοια και ησυχία. Αφού πήρε και την ευλογία του Οικουμενικού Πατριάρχου Θεόληπτου συνοδευόμενος από δύο συμμαναστές του, που γνώριζαν τη ρωσική γλώσσα, έφθασε στη Μόσχα γενόμενος δεκτός με μεγάλες τιμές από τον Τσάρο το 1518. Ο Άγιος συνάντησε βαθύ πνευματικό σκοτάδι να επικρατεί στο λαό. Άρχισε το έργο του με την «Ερμηνεία του Ψαλτηρίου». Την ερμηνεία αυτή, που προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό στον Μητροπολίτη Μόσχας και την Ιερά Σύνοδο, ονόμασαν «πηγή ευσέβειας». Ο

ηγεμόνας παρά την έντονη επιθυμία του Αγίου δεν του επέτρεψε να επιστρέψει στη μετάνοιά του, αλλά του ανέθεσε την μετάφραση άλλων βιβλίων της Γραφής και Πατερικών κειμένων. Το ευχάριστο κλίμα και οι φιλικές διαθέσεις δεν άργησαν να αντιστραφούν από τον υποκινητή της κακίας και του φθόνου. Το κύρος και η φήμη του Αγίου Μαξίμου, η πολυμάθειά του, η εύνοια του ηγεμόνα, η σύγκρουσή του με τις αντιχριστιανικές αντιλήψεις δημιούργησαν δυσαρέσκεις και κίνησαν το φθόνο ορισμένων εκκλησιαστικών ηγετών, ηγουμένων Μονών και επισκόπων, οι οποίοι δεν ανέχονταν να εγκαταλείψουν την ιδιοτέλεια, την πλεονεξία και τις άλλες κακές συνήθειές τους. Ο ευλαβέστατος γέροντας, ο Όσιος ασκητής, ο άριστος Θεολόγος, ο αληθινός διδάσκαλος θεωρείται εχθρός του λαού, πλανεμένος, βλάσφημος και αιρετικός. Σύντομα καταδικάζεται σε απάνθρωπη και σκληρή φυλάκιση. Τριάντα οκτώ χρόνια, από τα 86 που έζησε, τα πέρασε με κακουχίες, φυλακίσεις και στερήσεις, παραμένοντας σε υπόγεια και απαραμύθητα κρατητήρια. Του απαγόρευσαν την μελέτη και του στέρησαν τη θεία Κοινωνία. Αποφεύγουμε να περιγράψουμε με λεπτομέρειες τον σκληρό και βάρβαρο τρόπο συμπεριφοράς προς ένα ξένο Μοναχό, αν και ήταν γνωστή η ευγενική καταγωγή, η άψογη συμπεριφορά του και οι πάμπολλες ευεργεσίες του προς το ρωσικό λαό. Πέντε χρόνια προ του τέλους της ζωής του ο αθώος κατάδικος απελευθερώθηκε. Μεταφέρθηκε στη Μονή του Αγίου Σεργίου, όπου έζησε οσιακά μέχρι τις 21 Ιανουαρίου του 1556 κερδίζοντας στα βαθιά γεράματά του το μεγάλο σεβασμό και την εκτίμηση του Τσάρου. Υποκλιθείτε στο μεγαλείο της θεοφιλούς ψυχής του Αγίου και θαυμάστε τη βαθιά ταπείνωση, την αγία υπομονή και καρτερία, το αγόγγυστο, που επέδειξε κατά τη διάρκεια όλης της δοκιμασίας του και την αμνησικακία του. Ουδέποτε μέμφθηκε τους αιτίους που τον υπέβαλαν σε τόσο μεγάλα δεινά. Ούτε εξήλθε καθόλου από τα όρια της ευγένειας και της πραότητας. Διαμαρτυρόταν για την κατηγορία του αιρετικού και του βλάσφημου, που του απέδιδαν, αλλά τις δοκιμασίες τις απέδιδε στις δικές του αμαρτίες. «Ως προς τα πολλά και αμέτρητά μου αμαρτήματα, ουδέ το στόμα μου δύναμαι να ανοίξω» έγραφε. Στα τέλη της επίγειας ζωής του εύχεται για τον κύριο αίτιο των αμέτρητων βασάνων του, μητροπολίτη Δανιήλ. «Μη στησάτω αυτώ ο Θεός την αμαρτίαν ταύτην». Και μετά την ελάφρυνση της ποινής του συνέχισε το εποικοδομητικό του έργο προ το ρωσικό λαό, αν και βρισκόταν σε μεγάλη ηλικία. Οι σύγχρονοι ερευνητές του έργου του αναγνωρίζοντας την μεγάλη προσφορά του δίκαια τον χαρακτήρισαν «φωτιστή ή αναμορφωτή των Ρώσων». Ένα αιώνα μετά την κοίμησή του αναγνωρίστηκε άγιος από τη Ρωσική Εκκλησία. Το Οικουμενικό και το Πατριαρχείο Μόσχας αναγνώρισαν επίσημα την αγιότητά του το 1988. Μέρος των τιμίων λειψάνων του πανηγυρικά μετεφέρθησαν στην Μονή μας κατά το έτος 1997. Η μνήμη του εορτάζεται στις 21 Ιανουαρίου. Ο Άγιος Αθανάσιος,

Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

Ο Άγιος Αθανάσιος ο «Πατελλάρος», που ανήκει στο γένος των Παλαιολόγων, δύο φορές Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ανήκει στους εξαρτηματικούς αδελφούς της Μονής μας. Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο της Κρήτης και έγινε μοναχός στο Σιναϊτικό Μετόχι που υπήρχε εκεί. Ήταν άνδρας λόγιος. Πρώτα εξελέγη Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης και μετά Πατριάρχης. Έμεινε για μικρό χρονικό διάστημα στον Οικουμενικό θρόνο. Το 1634 αποσύρθηκε στο Άγιον Όρος και κάθησε στο μικρό και παλιό Βατοπαιδινό Μονύδριο του Ξέστου ή Ξύστρου, όπως ονομαζόταν, που βρίσκεται κοντά στις Καρυές. Το μικρό κτίσμα ο Πατριάρχης το ανακαίνισε, το διαμόρφωσε και πρόσθεσε σ' αυτό καινούργια κτίρια. Είναι το γνωστό μας Σεράγιο, η μετέπειτα Βατοπαιδινή Σκήτη του Αγίου Αποστόλου Ανδρέα. Μετά από δεκαοκτώ χρόνια επανήλθε για λίγο στον Πατριαρχικό θρόνο. Κοιμήθηκε οσιακά στην πόλη Χάρκοβο, της Ρωσίας, με τον εξής θαυμαστό τρόπο. Μετά την τέλεση της θείας Λειτουργίας κάθησε σε ένα κάθισμα και ακίνητος, παρέδωσε ειρηνικά το πνεύμα. Το ιερό λείψανό του σώζεται άφθαρτο σ' αυτή τη στάση. Η μνήμη του εορτάζεται στις 2 Μαΐου.

Ο Οσιομάρτυρας Μακάριος Ο Οσιομάρτυρας Μακάριος, κατά το 1527, λαμβάνει την ευχή του Γέροντά του Αγίου Νήφωνος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, που παρέμενε τότε στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου και υπομένει τον μαρτυρικό θάνατο. Ήταν αγωνιστής της εν Χριστώ ασκήσεως, φύλακας ακριβείας της μοναχικής ζωής και μιμητής των αρετών του διδασκάλου του. Όταν κατέκτησε την τελειότητα της θείας αγάπης, άναψε στην καρδιά του ο πόθος του μαρτυρίου. Ο Άγιος Νήφων διακρίνοντας την γνησιότητα του πόθου του, τον σφράγισε με το σημείο του σταυρού, τον ευλόγησε και του είπε: «Πήγαινε, παιδί μου, στην οδό του μαρτυρίου και θα αξιωθείς, όπως επιθυμείς, να λάβεις το στέφανο του μαρτυρίου, για να χαιρέσαι αιώνια με τους μάρτυρες και τους οσίους». Πήγε στη Θεσσαλονίκη και με θάρρος κήρυξε τον Χριστό μπροστά στους Οθωμανούς, οι οποίοι τον συνέλαβαν. Δεν υποχώρησε ούτε στις κολακείες, ούτε στις απειλές, ούτε στα φρικτά βασανιστήρια, που του έκαναν για να αρνηθεί τον Χριστό. Αποκεφαλίσθηκε κατά την εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού, λαμβάνοντας το αμάραντο στεφάνι του μαρτυρίου. Ο Άγιος Νήφων, ευρισκόμενος στη Μονή μας πληροφορήθηκε εκ Πνεύματος Αγίου το μαρτυρικό τέλος του Μακαρίου, και το ανακοίνωσε στον άλλον μαθητή του, τον Ιωάσαφ, ο οποίος επίσης μετά από λίγο αξιώθηκε μαρτυρικού τέλους, όπως του προείπε ο Άγιος Νήφων. Η μνήμη του Αγίου Μακαρίου εορτάζεται στις 14 Σεπτεμβρίου.

Ο Οσιομάρτυρας Άγιος Θεοφάνης Ο Άγιος νέος οσιομάρτυρας Θεοφάνης, παραδίδουν οι πληροφορίες των κωδίκων της Μονής μας, ότι μαρτύρησε στις 8

Ιουνίου 1559 στην Κωνσταντινούπολη. Όταν ήταν ανώριμος νέος, για να γλυτώσει τη μανία των Τούρκων αρνήθηκε την πίστη του στον Χριστό. Συναισθάνθηκε το αμάρτημά του, μετά από λίγο καιρό, και για να εξιλεωθεί κλαίοντας και μετανοώντας, έγινε μοναχός στη Μονή Βατοπαιδίου αγωνιζόμενος σκληρά με νηστείες και προσευχές. Επειδή όμως ελεγχόταν από τη συνείδησή του για την προδοσία της πίστεως αποφάσισε να ομολογήσει δημόσια τον Χριστό και με το αίμα του να σβήσει το βαρύ αμάρτημά του. Ομολόγησε τον Χριστό, στην Κωνσταντινούπολη και συνελήφθη από τους Μωαμεθανούς. Αφού υπέμεινε με καρτερία και ευχαρίστηση, για την αγάπη του Χριστού, τα σκληρά βασανιστήρια θανατώθηκε από αυτούς με μυτερά σίδηρα.

Ο Άγιος Αγάπιος της Σκήτης της Κολιτσούς και οι μαζί με αυτόν τέσσερεις Όσιοι. Την 1^η Μαρτίου εορτάζουμε την μνήμη του Αγίου Αγαπίου, του Γέροντός του και των τριών Αγαρηνών, τους οποίους έκανε μοναχούς. Ο οσιότατος Αγάπιος ήταν υποτακτικός σε ένα Γέροντα που ζούσε στη Σκήτη της Κολιτσούς. Όταν κάποτε κατέβηκε για κάποια δουλειά στην παραλία αιχμαλωτίστηκε από πειρατές που παραμόνευαν και πουλήθηκε σε έναν αγά στην περιοχή της Μαγνησίας. Δώδεκα χρόνια δούλευε παρακαλώντας την Υπεραγία Θεοτόκο να τον ελευθερώσει. Είδε κάποτε στον ύπνο του, μετά από έντονη προσευχή, την Παναγία να του λέει: «Αγάπιε, σήκω και πήγαινε χωρίς φόβο στο Γέροντά σου, αλλά και πάλι να επιστρέψεις στον αγά σου». Πράγματι χωρίς να τον αντιληφθεί κανένας έφθασε στο Γέροντά του στον οποίον διηγήθηκε όσα συνέβησαν. Ο Γέροντάς του τον παρηγόρησε, αλλά τον συμβούλεψε να γυρίσει πίσω γιατί δεν ήταν σωστό να φύγει χωρίς τη συγκατάθεση του κυρίου του, ο οποίος τον αγόρασε. Υπακούοντας ο Αγάπιος επέστρεψε στον κύριό του, αναφέροντας όσα του είπε ο Γέροντάς του. Ο Αγάς συγκινήθηκε και ζήτησε να μάθει περισσότερα για την πίστη των χριστιανών. Αφού κατηχήθηκε από τον όσιο επαρκώς αυτός και οι δύο γιοί του, αποφάσισαν να γίνουν χριστιανοί και να ακολουθήσουν τον όσιο Αγάπιο στη Σκήτη της Κολιτσούς. Υποτάχθηκαν στο Γέροντα του Αγίου Αγαπίου, έγιναν μοναχοί και έζησαν οσιακή ζωή μέχρι την κοίμησή τους.

Ο Άγιος Γεράσιμος ο «Παλλαδάς» Ο Άγιος Γεράσιμος ο επονομαζόμενος «Παλλαδάς» έζησε κατά τον 17^ο αιώνα και διετέλεσε Πατριάρχης Αλεξανδρείας. Ήταν ονομαστός για τη λογιότητα και την κατά Θεό σοφία του. Το πλήθος των θεολογικών συγγραμμάτων, που έγραψε διακρίνονται για την πνευματικότητά τους. Το 1710 παραιτήθηκε από το θρόνο. Διευθέτησε τα προβλήματα της διαδοχής του, στήριξε τον νέο Πατριάρχη Σαμουήλ και αναχώρησε για το Άγιον Όρος. Ήλθε στη Μονή Βατοπαιδίου και έζησε μέχρι την οσιακή κοίμησή του. Ετάφη στο νότιο μέρος του ιερού βήματος, έξω από το Καθολικό, όπου βρίσκονται οι Πατριαρχικοί τάφοι. Μας άφησε ως πολύτιμο θησαυρό το ιερό σκήνωμά του. Κατά

την ανακομιδή των πατριαρχών, όπως αναφέρει ο Καισάριος Δαπόντες, το σκήνος του βρέθηκε όπως ένα άγιο λείψανο. Η αγία κάρα του, που φυλάσσεται στο Καθολικό της Μονής έχει τη χαρακτηριστική κέρινη απόχρωση των αγίων λειψάνων.

Ο Οσιομάρτυρας Διονύσιος Ο Οσιομάρτυρας Διονύσιος, μοναχός της Μονής, απεστάλη το 1822 στην Κρήτη, ως συνοδός της Αγίας Ζώνης της Θεοτόκου εξαιτίας μιας επιδημίας που μάστιζε το νησί. Επειδή τότε εκδηλώθηκε και στην Κρήτη η επανάσταση, οι Τούρκοι τον συνέλαβαν ως όμηρο και τον πίεζαν να ασπαστεί τον Ισλαμισμό. Επειδή αρνήθηκε, οι Τούρκοι τον βασάνισαν τρυπώντας με πυρακτωμένη σούβλα τα μηνίγγια του. Παραμένοντας σταθερός και ανυποχώρητος στην πίστη οδηγήθηκε την Καθαρά Δευτέρα του 1822 στην αγχώνη. Ως τέλειος μάρτυρας και ομολογητής κατετάγη με Συνοδική Πράξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο αγιολόγιο της Εκκλησίας. Ως ημέρα της μνήμης του ορίστηκε η 31^η Ιουλίου.

Ο νεοφανής Άγιος Ευδόκιμος. Ευδόκιμος, το ευωδέστατο και μυρίννοο άνθος του πνευματικού κήπου της Μονής μας. Το ευσκιόφυλλο και γεμάτο καρπούς δένδρο, που είναι φυτευμένο «παρά τας διεξόδους των υδάτων», που καρποφόρησε στον κατάλληλο καιρό. Με την οσμή του μύρου του ευωδίασε, όχι μόνο τη μονή της μετανοίας του, αλλά και όλη την Αθωνική χερσόνησο. Τήρησε και μετά το θάνατό του τον πρώτο μακαρισμό του Κυρίου μας, μένοντας ταπεινός και αφανής. Πότε έζησε; Με ποιούς υπεράνθρωπους άθλους και αγώνες, αυτός ο τρισμακάριστος πατέρας μας, έγινε ευάρεστος στον Θεό; Κανείς δεν γνωρίζει, εκτός από τον ίδιο και τον Θεό. Αφού έφθασε στα ύψη των αρετών και της τελειότητας, τρύγησε τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος. Η θεία Χάρις τον ειδοποίησε για το επερχόμενο τέλος της επίγειας ζωής του που ανέμενε με πόθο. Μπήκε κρυφά, χωρίς να τον αντιληφθεί κανένας από τους αδελφούς στο οστεοφυλάκιο της Μονής και κοιμήθηκε ειρηνικά ανάμεσα στους «προαπελθόντας Πατέρας» παραμένοντας άγνωστος. Πόσα χρόνια βρισκόταν το πολύπονο και αθλητικό του σκήνος μέσα στο οστεοφυλάκιο; Ούτε αυτό το γνωρίζουμε. Όταν το έτος 1840 οι πατέρες της Μονής θέλησαν να επισκευάσουν το κοιμητήριο, ανακάλυψαν ένα λείψανο αγίου που ανέδιδε άρρητη ευωδία, η οποία εξακολουθεί και σήμερα να υπάρχει στα οστά του και την τιμία κάρα του. Επειδή ο άγνωστος αυτός άγιος με την πολιτεία και τους ασκητικούς αγώνες του, ευδοκίμησε, ευαρέστησε δηλαδή τον Θεό και έγινε δόκιμο σκεύος της θείας Χάριτος, ονομάστηκε Ευδόκιμος. Την μνήμη του τιμούμε στις 5 Οκτωβρίου.

Ο Όσιος Ιωακείμ ο Παπουλάκης Πρόσφατα το Οικουμενικό Πατριαρχείο κατέταξε στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας τον όσιον Ιωακείμ τον Ιθακήσιο, τον επονομαζόμενο

Παπουλάκη. Γεννήθηκε το 1786 στην Ιθάκη από ευσεβείς γονείς. Στην παιδική του ηλικία έχασε τη μητέρα του. Ο πατέρας του, που ήταν πλοίαρχος, νυμφεύτηκε για δεύτερη φορά μια γυναίκα, που μισούσε τον αθώο Ιωάννη. Αυτό ήταν το κοσμικό του όνομα. Ο μικρός Ιωάννης έγινε ναυτόπουλο σε ξένο πλοίο ταξιδεύοντας σε διάφορους προορισμούς. Κάποτε το καράβι του έφθασε στο λιμάνι της Μονής Βατοπαιδίου. Ο Ιωάννης επισκέφθηκε τη Μονή και προσκύνησε τα ιερά κειμήλια. Τόσο επηρεάστηκε από τα όσα είδε και έζησε, ώστε παρουσιάστηκε στον ηγούμενο και τον παρακάλεσε να τον κρατήσει για να γίνει μοναχός. Έγινε δόκιμος και μετά μοναχός παίρνοντας το όνομα Ιωακείμ. Ο Ηγούμενος εκτιμώντας τα προσόντα του τον όρισε σύμβουλο, οικονόμο και διαχειριστή της Μονής μέχρι την μεγάλη Ελληνική επανάσταση του 1821, οπότε εστάλη στη Πελοπόννησο για να στηρίξει τους αγωνιζόμενους εναντίον των Τούρκων. Όταν τελείωσε ο πόλεμος, ο πατήρ Ιωακείμ δεν γύρισε στη Μονή, αλλά αποσύρθηκε σ' ένα ησυχαστήριο στο φαράγγι της Γούβας στην Ιθάκη. Μετά μετακινήθηκε στο Βαθύ. Σύντομα ο «Παπουλάκης», όπως τον αποκαλούσαν, έγινε το κέντρο παρηγοριάς και του στηριγμού του λαού. Οι Ιθακήσιοι τον αποδέχονταν ως άγιο, γιατί έκανε θαύματα ενώ ζούσε. Φτωχός και απέριττος κοιμήθηκε στις 2 Μαρτίου του 1867 και τάφηκε σύμφωνα με την επιθυμία του πίσω από το ιερό Βήμα του αγαπημένου του ναού, της αγίας Βαρβάρας. Μέρος του τιμίου λειψάνου του μεταφέρθηκε στη Μονή μας από αντιπροσωπεία της, που συνήργησε με τον Μητροπολίτη Λευκάδος κ. Νικηφόρο στην ανακομιδή του. Ο λαός της Ιθάκης διηγείται με ευλάβεια τα θαύματα που επιτέλεσε και επιτελεί μέχρι και σήμερα ο Άγιος Ιωακείμ. * Θα ήταν μεγάλη παράληψη αν δεν αναφερθούμε στους Αγίους της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου που έζησαν εδώ, αλλά η πρόνοια του Θεού οδήγησε τα βήματά τους πάλι πίσω στις ιδιαίτερες πατρίδες τους για να φωτίσουν με το φως τους το λαό των περιοχών, που τους ετοποθέτησε ως ηγέτες πνευματικούς. Θα μιλήσουμε για δύο Αγίους, που η αγιοποίησή τους έγινε από το Όρθόδοξο Πατριαρχείο Ρουμανίας.

Ο Άγιος Γεώργιος της Τσερνίκα Η Ιερά Σύνοδος της Ορθοδόξου Ρουμανικής Εκκλησίας κατέταξε στην χορεία των αγίων τον άγιο Γεώργιο της Τσερνίκα τον Οκτώβριο του 2005 και καθόρισε ημέρα εορτασμού της μνήμης του την 3^η Δεκεμβρίου, κατά την οποία έγινε η επίσημη αγιοποίησή του. Ο άγιος Γεώργιος γεννήθηκε το έτος 1730 στην κωμόπολη Σαλιστέα Σιμπίου της Τρανσυλβανίας. Από μικρός ήθελε να γίνει μοναχός στο Άγιον Όρος. Νέος και πτωχός δεν θα μπορούσε να φθάσει στον Άθωνα, όμως η Παναγία, βλέποντας την καθαρή καρδιά του και το ζήλο που είχε, έσπευσε προς βοήθεια. Έφυγε από την περιοχή του λόγω των διωγμών που έκαναν οι αιρετικοί Ουνίτες και έφθασε στο Βουκουρέστι. Εκεί συνάντησε έναν Έλληνα μητροπολίτη ονόματι Ρόσκα, ερχόμενο για δουλειές στην ρουμανική χώρα και τον ακολούθησε μέχρι την Κωνσταντινούπολη. Έμεινε μαζί

του και πέρασε τρία χρόνια εν υπακοή. Ο μητροπολίτης, μεγάλος σε ηλικία, επιθυμούσε να αποσυρθεί στην ησυχία και, παίρνοντας μαζί τον μαθητή του, ήλθαν στο Άγιον Όρος και εγκαταστάθηκαν στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου. Εκεί ο μητροπολίτης τον έκειρε ρασοφόρο, αργότερα τον χειροτόνησε διάκονο, ενώ σε λίγο καιρό αναπαύθηκε εν Κυρίω. Αναζητώντας ο άγιος Γεώργιος έναν άλλο πνευματικό πατέρα, πήγε στον ηγούμενο Παΐσιο που εκείνο τον καιρό ασκήτευε στην σκήτη του Προφήτη Ηλία του Αγίου Όρους. Λόγω της αύξησης του αριθμού των μοναχών, η σκήτη του Προφήτη Ηλία δεν τους χωρούσε όλους και ο ηγούμενος με όλο το κοινόβιο αποφάσισαν να αναχωρήσουν προς τις ρουμανικές χώρες στα μέρη του Νεάμτς. Ο άγιος Γεώργιος τον ακολούθησε, όμως έπειτα από λίγο καιρό τον κυρίευσε η επιθυμία επιστροφής στο Άγιον Όρος. Στον δρόμο προς τον Άθωνα σταμάτησε στο Βουκουρέστι σε έναν παλιό του φίλο, τον ιερομόναχο Μακάριο, μαθητή κι αυτόν του αγίου Παΐσιου. Αυτός τον παρουσίασε στον μητροπολίτη Γρηγόριο Β΄ της Ουγγροβλαχίας, ο οποίος τον παρακάλεσε να παραμείνει σε όποιο μοναστήρι επιθυμούσε. Ο άγιος εναντιώθηκε, επειδή δεν αισθανόταν άξιος για ένα τέτοιο έργο, ο μητροπολίτης όμως, για να τον αναγκάσει να παραμείνει, του απαγόρευσε να ξαναπάει στο Άγιον Όρος. Τότε, στενοχωρημένος ο όσιος ζήτησε αναβολή για μερικές ημέρες, προκειμένου να δώσει μία απάντηση. Άρχισε να νηστεύει και να προσεύχεται με δάκρυα προς την Παναγία και τον άγιο Ιεράρχη Νικόλαο. Έπειτα από πολλή νηστεία και κόπο αποκοιμήθηκε και εμφανίστηκε σε αυτόν ο άγιος Νικόλαος και του γέμισε την καρδιά από πνευματική χαρά, επειδή του είπε να παραμείνει εκεί και να του καθαρίσει τον τόπο από τα άγρια θηρία. Την άλλη ημέρα, ο άγιος ρώτησε τον πατέρα Μακάριο αν υπάρχει κάπου κάποια εγκαταλελειμμένη σκήτη προς τιμήν του αγίου Νικολάου, ενώ ο πατήρ Μακάριος δύσκολα θυμήθηκε την σκήτη της Τσερνίκα. Η σκήτη ήταν θεμελιωμένη σε ένα νησάκι μιας λίμνης κοντά στο Βουκουρέστι. Η τοποθεσία ήταν εντελώς έρημη και γεμάτη από άγρια ζώα. Αναχώρησαν και οι δύο να δουν την τοποθεσία. Βρήκαν τελικά έναν ηλικιωμένο άνθρωπο, ο οποίος γνώριζε το μονοπάτι. Πέρασαν ένα ποτάμι και έφθασαν σε μια ερειπωμένη εκκλησία. Μόλις μπήκαν στο Άγιο Βήμα, είδαν μπροστά τους ένα φοβερό φίδι. Τότε ο άγιος του είπε ήρεμα: «Αγαπητό μου, μέχρι τώρα κατοικούσες εσύ εδώ. Τώρα, φύγε από τον τόπο αυτόν, να κατοικήσουμε εμείς». Και αμέσως το φίδι έφυγε, ενώ οι άνθρωποι διηγούνται ότι δεν το ξαναείδαν στις γειτονικές ερημιές. Το 1781, μαζί με δύο μαθητές του, εγκαταστάθηκε ο άγιος Γεώργιος στην Τσερνίκα. Πέρασαν πολλές δυσκολίες, καθάρισαν τον τόπο και μετά από περίπου δύο χρόνια είχε μαζευτεί ένα κοινόβιο από 16 αδελφούς. Έπειτα από τρία χρόνια το κοινόβιο απαριθμούσε 33 αδελφούς, οι οποίοι είχαν ήδη κτίσει τα κελλιά και το αρχονταρίκι. Φθάνοντας το κοινόβιο τους 130 αδελφούς, τους δόθηκε και το μοναστήρι Καλδαρουσάνι και ο άγιος έστειλε ένα μέρος των πατέρων εκεί. Το έτος

1806, ευρισκόμενος στο μοναστήρι Καλδαρουσάνι και γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι πλησιάζει το τέλος του, συγκέντρωσε τους αδελφούς και ζήτησε συγχώρηση απ' όλους, τους συγχώρεσε όλους και τους είπε λόγια ωφέλιμα. Αναχώρησε κατόπιν για την Τσερνίκα, όπου αρρώστησε πιο βαριά και στις 3 Δεκεμβρίου του 1806, ημέρα Κυριακή, ο άγιος κοιμήθηκε. Ο άγιος Γεώργιος με την προσευχή και τη δύναμη του προσωπικού του παραδείγματος, αναζωογόνησε την μοναστική ζωή της Μουντένιας κατά την αθωνικο-παϊσιανή παράδοση, επειδή μέχρι τον ερχομό αυτού του οσίου είχαν σχεδόν χαθεί τα κοινόβια σ' αυτή την χώρα. Έγινε αγαπητός σε όλους για την αγάπη και την απλότητά του, και κυρίως για τον γλυκό του λόγο, ο οποίος μπορούσε να βγάλει δάκρυα και από την πέτρινη καρδιά.

Ο Άγιος Ιεράρχης Γρηγόριος ο Διδάσκαλος Ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε στο Βουκουρέστι της Βλαχίας το έτος 1765 από ευσεβείς γονείς. Κατά το άγιο Βάπτισμα έλαβε το όνομα Γεώργιος. Σε ώριμη ηλικία εγκατέλειψε τον κόσμο και έγινε μαθητής του αγίου Παΐσιου Βελιτσκόφσκι, που ήταν στην περίφημη Λαύρα του Νεάμτς έκανε αδιάκριτη υπακοή η οποία τον οδήγησε στην αποβολή του «ιδίου θελήματος». Ο Άγιος Παΐσιος βλέποντας το ζήλο του υποτακτικού του τον θεώρησε έτοιμο να λάβει το μέγα και αγγελικό σχήμα, δίνοντάς του κατά την μοναχική κουρά το όνομα Γρηγόριος. Ο Γρηγόριος θεώρησε ότι πολύ θα ωφελείτο πνευματικά αν κατέφευγε, όπως και ο Γέροντάς του στο Άγιον Όρος. Η φήμη της Μονής του Βατοπαιδίου με το αυστηρό, ασκητικό, και το ησυχαστικό της πρόγραμμα, έκανε τον Γρηγόριο να την προτιμήσει. Επειδή όμως επιθυμούσε την τέλεια ησυχία για την άσκηση της νοεράς προσευχής εγκαταβίωσε για ένα διάστημα στη Σκήτη του Καλαμιτσίου. Εκεί, ταυτόχρονα με τους ασκητικούς αγώνες του, επεδόθη με πόθο στη μετάφραση πνευματικών βιβλίων στη ρουμανική γλώσσα. Επέστρεψε στη Βλαχία και εγκατεστάθη στην Ιερά Μονή Καλδαρουσάνι του Βουκουρεστίου. Ο βοεβόδας Δημήτριος Γκίκας γνωρίζοντας τις αρετές του τον κάλεσε στην πρωτεύουσα, όπου χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Ούγγροβλαχίας. Ως ιεράρχης επιτέλεσε μεγάλο έργο. Φρόντισε για την ανοικοδόμηση ιερών ναών για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ποιμνίου του, μεταξύ των οποίων και τον Πατριαρχικό Καθεδρικό Ναό της Ρουμανίας. Επιμελήθηκε ιδιαίτερα της ερμηνείας της Αγίας Γραφής κηρύττοντας συνεχώς στο πλήρωμα της Έκκλησίας. Σε όσους κατέφευγαν σ' αυτόν τους παρότρυνε να ασκούν τη νοερά προσευχή της οποίας ήταν κάτοχος. Διεκρίνετο διά το αφιλόγυρο και αφιλοχρήματο, τηρώντας την μοναχική αρετή της ακτημοσύνης. Αυτό εφάνη κατά την κοίμησή του, στις 22 Ιουνίου 1834. Είς το κελλί του ευρέθη μόνον ένας σωρός βιβλίων, τα οποία ετοίμασε ο ίδιος διά να μοιραστούν στους μαθητές των δημοσίων σχολών. Ιεροδιδάσκαλος και φωτιστής του Ρουμανικού λαού, ο Άγιος Γρηγόριος θεωρείται

στην εκκλησιαστική Ιστορία της Ρουμανίας ο σημαντικότερος Μητροπολίτης Ουγγροβλαχίας κατά τον 19^ο αιώνα. Του απέδωσαν τον τίτλο «Μαΐστωρ των θείων ρημάτων και διδάσκαλος της ευχής του Ιησού». Η επίσημη κατάταξή του στο Αγιολόγιο έγινε μεταξύ 19^{ης} και 22^{ας} Μαΐου 2006, με τον τίτλο «Άγιος Ιεράρχης Γρηγόριος ο Διδάσκαλος» και ορίστηκε η μνήμη του να τελείται στις 22 Ιουνίου. Τα ιερά του λείψανα βρίσκονται στην Μονή Καλδαρουσάνι.

* Πριν φθάσουμε στο τέλος του εγκωμιαστικού μας λόγου θεωρούμε ορθό να παραθέσουμε και τα ονόματα μερικών αγίων που σχετίζονται με τη Μονή μας.

Ο Άγιος Νήφων, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ο Διονυσιάτης, συχνά επισκεπτόταν τη Μονή και παρέμεινε για ένα χρονικό διάστημα σ' αυτήν.

Ο Όσιος Θεόφιλος ο Μυροβλήτης, όταν ήλθε για πρώτη φορά στο Άγιον Όρος μόνασε στα Μονή μας για αρκετό χρόνο.

Στην περίφημη Βατοπαιδινή Αθωνιάδα Ακαδημία μαθήτευσε ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, δίδαξε ο Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, πνευματικός της διετέλεσε ο Άγιος Μακάριος επίσκοπος Κορίνθου, έφορός της ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης.

Οι Άγιοι Βαρνάβας και Σωφρόνιος, κτήτορες της Μονής Σουμελά φιλοξενήθηκαν για μια εβδομάδα από τον ηγούμενο που τους δέχθηκε με ευλάβεια και ωφέλησαν πάρα πολύ τους Πατέρες.

Ο Άγιος Γερμανός ο Μαρουλής μαζί με τον Γέροντά του ερχόταν στη Μονή είτε για να προσφέρει τις υπηρεσίες του είτε για να λάβει μέρος στις ακολουθίες, εντυπωσιάζοντας τους πατέρες με την αρετή του.

* Στο διάστημα της ιστορικής διαδρομής δεκαέξη αιώνων της Μονής αυτής, ποιός μπορεί, πατέρες άγιοι και πανσέβαστοι, αγιότατο πλήθος της Βασίλισσας του Ουρανού, της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, ποιός μπορεί να σας απαριθμήσει; Αδυναμία αισθανόμαστε για να εξυμνήσουμε επάξια τους αγώνες, τους κόπους και το αναίμακτο μαρτύριο της συνειδήσεώς σας. Θαυμάζομε τα έργα σας, τιμούμε τα παθήματά σας, κάμπτουμε ευλαβικά τα γόνατά μας μπροστά στις άγιες εικόνες σας και προσκυνούμε ταπεινά τα χαριτόβρυτα λείψανά σας. Αισθανόμεθα κάποια μικρή καύχηση εν Κυρίω, γιατί εσείς μέσα σ' αυτό το χώρο, που βρισκόμαστε τώρα εμείς, κατορθώσατε να μετάσχετε του κλήρου των Προφητών και των Αποστόλων. Τώρα περιμένετε να ακούσετε μόνο ένα λόγο. Το λόγο του Κυρίου μας· «ευ δούλοι αγαθοί και πιστοί, εισέλθετε εις την χαράν του Κυρίου υμών» για να είναι η χαρά σας πλήρης. Γιατί αυτός ο λόγος σε σας έχει τέλεια εφαρμογή. Καταφεύγουμε σε σας και δεόμεθα εκτενώς, επειδή είστε οι γνήσιοι και αληθινοί Πατέρες μας. Σεις τηρήσατε τη διπλή εντολή της αγάπης.

Μας αγαπάτε σαν παιδιά και αδελφούς σας. Είστε πρεσβευτές με παρρησία στον Κύριό μας. Θυμηθείτε και εμάς τους φτωχούς, ταπεινούς και ανάξιους, που μένουμε, άνκαι ανάξιοι, στον ιερό αυτό τόπο που κατοικήσατε και χαρίστε μας λίγη από την πατρική σας στοργή και αγάπη, διότι «επτωχεύσαμεν σφόδρα». Εσείς που βλέπετε το πρόσωπο του Κυρίου μας, ικετεύσατε τον Εύσπλαγχο, να σπλαχνισθεί και συγχωρήσει εμάς τους ευτελείς και ταπεινούς. Να αποστείλει τη χάρη του θείου φόβου του, για να μας ξυπνήσει από το υλικό φρόνημα, που μας καλύπτει και μας σκοτίζει. Ελεείστε, αγιότατοι Πατέρες, ελεείστε και τη δική μας γενεά και αξιώστε μας της σωτηρίας, που τόσο ποθούμε, με τη Χάρη του Κυρίου και Δεσπότη μας Ιησού Χριστού, στον οποίον ανήκει η δόξα η δύναμη και η προσκύνηση στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.